

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. — Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem uradu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 120 D, za pol leta 60 D, za četrt leta 30 D, mesečno 10 D, za inozemstvo 150 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

LJUBLJANA, dne 25. januarja 1923.

ŠTEV. 10.

Povišane carine.

Finančni minister je nenadoma zvišal ažio od 6 na osemkrat, kar je sicer malo, vendar znaša ta povišek v blagovnih cenah precejšnje podražanje vseh življenjskih potrebščin. Pri manufakturi n. pr. znaša povišek 25 % carine ali do 7 % blagovne cene. S povišanjem se značno podraži sladkor, kava, olje in drugo. Minister pravi, da hoče z višjo carino zmanjšati uvoz tujega blaga. Prepričani smo, da se je g. minister težko odločil za ta korak. Če bi s tem povišanjem dosegel zmanjšanje uvoza, bi morali pozdraviti njegov korak. Ali okoliščine kažejo, da g. minister nima tega namena, ampak je bil primoran do tega koraka po praznih blagajnah. G. ministru treba pare, pa je zvišal enostavno ažio na carine in zopet bo nekaj več pricurjalo v prazne blagajne. V naši ljubi Jugoslaviji se vodilni možje ne morejo odločiti za nepristransko pot. Pomislimo, kako pristransko, ali recimo demagoško, se postopa pri nas. Pri nas kmeti lahko davka prosto kuha žganje, nasprotno pa se plačuje od sladkorja naravnost ogromen davek. Tudi sedaj se sladkor zopet podraži in s tem bo najhujše prizadeto delavstvo in pa proletarizirana inteligenca. Kmeta to podražanje malo skrbi, ker odpade na kmečko prebivalstvo komaj do 30 dkg na glavo, v nekaterih pokrajinah še manj, nasprotno pa pride na mesno prebivalstvo do 1½ kg sladkorja. Ker pa je največ volilcev kmečkih, tedaj naj kuhajo žganje davka prosto, da se še bolj zastrupljajo, sladkor pa naj je drag, čeravno je to važen življenjski predmet za druge kroge. Ti dajo premalo volilcev. S povprečnim povišanjem carine se ne zmanjša uvoz. Če hoče g. minister to doseči, se mora poslužiti radikalnejših sredstev. Mi mu navedemo dvoje in prosimo gospoda ministra, naj jih blagovoli prefratsati, čeravno pride od strani, kafera pred vojno ni živel »sopstvenim životom«.

Uvoz se zmanjša: 1. s popolno zabranitvijo uvoza in 2. z visoko carino na tiste predmete, kateri se proizvajajo doma v dovoljni in uporabni množini.

Gospod minister naj blagovoli pogledati n. pr. samo v Beogradu, koliko nepotrebne in vendar za skupe novce nabavljene ropotije leži po izložbah beogradskih trgovin. Nikakor ni potrebno, da uvažamo za skupe novce francoske parfeme, sapune, pudre itd., ko izdelujemo tako blago doma. Dobro bi tudi bile cipele iz slovenskih tvornic. Domač izdelak bo ravno tako služil, kakor oni iz francoskih ali

avstrijskih tovarn. Na vsak način bodo naše cipele cenejše in trpežnejše.

Potrebno je, da se zmanjša uvoz, ker se v resnici uvaža mnogo nepotrebne blaga, katero služi le luksusu in razkošnosti raznih premikačev in pijavk, katere so iz blata zlezle kvišku.

S povprečnim povišanjem carine pa se ne podraži samo luksuzno blago, ampak tudi predmeti, katere nujno rabimo za vsakdanje življenje in jih ne izdelujemo doma.

Za trgovino bo imelo povišanje zopet težke posledice. Trгоvec je že sedaj težko zmagoval velikanske vsote za carino. Nadalje bo zopet izpostavljen napadom od strani kupujočega občinstva in tudi časopisja, ki bo videlo le višje cene, ne bo pa iskalo vzroka. Reklo se bo kratkomo, da je trgovec zvišal ali navil cene, da bi več zaslužil itd.

Kakor znano, potuje blago dolgo časa, še dalje časa se valja po carinarnicah in za to trgovec navadno tako blago že pred prejemom prodaja naprej. Znana mu je nabavna cena, pozna prevoznino in tudi carinsko tarifo, pa izkalkulira ceno. Seveda finančni minister s povišanjem čez noč prevrže vsako kalkulacijo in trgovec mora nositi škodo ali pa se s svojim odjemalcem pogajati, kar povzroča nepotrebne sitnosti in prepire.

Po celem svetu je običajno, da se izpremembe voznine, carine itd. javljajo naprej in je tako omogočeno gospodarskim krogom, da likvidirajo tekoče posle in se ravnaajo po tem. Naša država mora računati s trgovino in industrijo, kakor računajo s tema činiteljema vse napredne države. Naša država mora nehati s svojo birokratsko nenaklonjenostjo proti trgovini, katero smatra za predmet izmозgavanja. Vlada tako malo ceni trgovino, industrijo in obrt, da se ji ne zdi niti vredno izpopolniti ministrskega seveda s kakim ministrom.

Do sedaj smo vsaj ministra imeli, čeravno nam ni bogve kaj koristil, ker je imel navadno dopust.

Prosimo gospoda ministra, kateri je še pred kratkim bil sam v praksi in kateri mora poznati trgovino in njene potrebe in koristiti iz lastnega opazovanja, naj ne posnema svojih prednikov v napakah in naj ne prizadeva trgovini, industriji in obrti nepotrebni sitnosti in stroškov. Ako bode s trgovino in industrijo postopali še nadalje tako, kakor do sedaj, se naše gospodarske prilike ne bodo popravile.

Moč države pa leži v njeni gospodarski jakosti.

vili drugi plačevalci davka. Konečno ima gorenji člen še določbo, koliko časa mora davčna stranka shranjevati svoje listine, knjige z ozirom na prometni davek.

Dolžni odstavek se glasi:

Ako davčna oblastva v roku enega leta od dne izvršenega končnega plačila za eno davčno periodo ničesar ne pripomni glede pravilnosti prijave ali o tem, kako se vodi knjiga, se smatra, da se je plačilo redno izvršilo; toda davkoplačevalci morajo vse potrebne knjige, listine in podatke, ki so v zvezi z opravljenim predmetom, hraniti še za nadaljnje leto dni.

Kakor videti, je po tem členu finančna kontrola zelo dalekosežna. Pričakovati je bilo, da se davčne oblasti teh pravic poslužijo v kar najširšem obsegu. To bi lahko vodilo do neprijetnih korakov, ker gre tu za davek, ki se odpremlja štirikrat na leto.

Radi tega je proti opetovani kontroli v teku obširnem obsegu nastal odpor.

Dejansko je ugovor uspel. Finančni zakon za l. 1922/23 (Uradni list, št. 105/324, z dne 9. okt. 1922) omejuje namreč na bistven način davčno kontrolo. Slednja zavisi sedaj od zadevnega sklepa davčnega odbora, ki ima pri prometnem davku nekako tako nalogo kot n. pr. cenilna komisija pri dohodnini.

Ker je možno, da se je dotična določba fin. zakona prezrla, jo tu citiramo dobesedno. Nahaja se v členu 116 zgoraj navedenega finančnega zakona in se glasi:

»V zvezi z izpremembo člena 10. zakona o davku na poslovni promet se popolnoma izpemiinja člen 11 zakona o davku na poslovni promet z dne 31. jan. 1922 (Uradni list, št. 20/46, l. 1922), ki se mora v novi redakciji glasiti takole:

Finančna oblastva, in sicer izključno šefi, imajo na podstavi odločbe davčnega odbora (torej drugače ne!) pravico, pozivati davčne zavezance, naj predložijo dokaze, t. j. kolikor so zavezani voditi knjigo opravljenega prometa, naj predložijo to knjigo kot dokazilo, da se določi velikost opravljenega prometa, ako davčni odbor dvomi o točnosti predložne prijave. Odločbe o tem izdaja davčni odbor, šef finančnega oblastva pa mora te odločbe izvršiti v čim krajšem

roku. Ako spozna davčni odbor, da more in mora verjeti predloženi knjigi opravljenega prometa — zlasti po načinu, kako se vodi — ali ostalim dokazom, izda o tem svojo odločbo na prijavi; drugače pa osnuje davčni odbor svojo ocenitev in odločbo po svojem prevdanku in po nabranih podatkih in dokazih, ki jih mora izrečno navesti.

Ako davčni zavezanec ne ugodni pozivu šefa finančnega oblastva po odločbi davčnega odbora, določi davčni odbor sam velikost opravljenega prometa, davčni zavezanec pa izgubi pravico pritožbe. Ako davčna oblastva v enem letu, ko se je izvršilo dokončno izplačilo (davka na poslovni promet) za eno davčno periodo, ne opomni ničesar glede pravilnosti prijave ali vodstva knjig, se smatra plačilo za pravilno izvršeno; toda davčni zavezanci morajo vse potrebne knjige, listine in podatke, ki so v zvezi z opravljenim prometom, hraniti še nadaljnje leto dni!

Iz citirane določbe izhaja, da se sme zahtevati dokaze in dokazila glede pravilne odpreme davka na poslovni promet le na podlagi sklepa davčnega odbora. Isto velja seveda tudi za vpogled v knjige, obratne prostore itd.

Sklepu davčnega odbora je ugoditi, sicer izgubi davčna stranka pravico do priziva proti event. preobdachi. Knjige, račune, listine itd., ki so v zvezi z davkom na poslovni promet je hraniti še dve leti od zadnje akontacije na prometni davek za kako davčno periodo. N. pr. 30. januarja poravnani prometni davek za zadnje t. j. četrtletje l. 1922. Leto 1922 je davčna perioda. Ako do 31. jan. 1923 davčni odbor ničesar ne pripomni, potem je zadeva glede davka na poslovni promet za leto 1922 v redu. Knjige, listine itd. ki so v zvezi z davkom na poslovni promet pa moram hraniti še eno leto, t. j. do 31. jan. 1924.

Novo odredbo je pozdravljati, ker bi po njej odpadle nepotrebne poizvedbe med letom, odnosno bi se izvedle le tedaj ako to izrečno sklene davčni odbor.

Mi imamo le še eno željo, da bi se finančne razmere v toliko uredile, da bi prometni davek, ki je prava cokolja za razvoj obrti in industrije, sploh odpadel in da bi se vsaj začasno omejil na prodajo iz »prve roke«.

St. Kukla:

Kako je treba čitati bilance delniških družb.

(Nadaljevanje.)

Že v prejšnjih člankih smo stavili nekaj vprašanj, ki nas pri čitanju bilance zanimajo, in katere hočemo ponovno staviti pri razmotrivanju

nadaljnjih bilanc. Navajamo bilanco starejšega industrijskega podjetja, s katero se hočemo dalje baviti.

Aktiva	Račun bilance		Pasiva		
Gotovina	40.601	73	Delniška glavnica	150.000	—
Zemljišča	54.000	—	Rezervni zaklad	36.088	24
Tovarniška oprava, zgradbe in investicije	583.651	70	Upniki	6.465.201	28
Zaloga blaga	5.672.868	22	Zaklad za odpis premičnin in nepremičnin	355.332	—
Dolžniki	779.159	26	Dobiček	154.093	39
Vrednostni papirji	30.434	—			
	7.160.714	91		7.160.714	91

Omejitev kontrole pri davku na poslovni promet.

Člen 11 zakona o davku na poslovni promet (Uradni list, št. 113/289 z dne 19. septembra 1921) je dal davčnim oblastem skoro neomejeno pravico do kontrole davčnih strank, ali odpremljajo pravilno svoj davek na poslovni promet.

Gorenji člen, ki se je s fin. zakonom za l. 1922/23 popolnoma spremenil, določa namreč prvotno, da imajo vsa davčna oblastva ves čas poslovnega dela pravico pregledovati poslovne prostore in kontrolirati, kako se vodi knjiga opravljenega prometa. Nasprotno pa so plačevalci davka

morali davčnim oblastem dovoljevati pregled in jim dajati na razpolago vse potrebne podatke. Kontrola je pa izvedla le ona uradna oseba, ki se je izkazala z uradnim nalogom, ki odreja kontrolo. Člen 11 se pa ne zadovolji s tem. Določa namreč nadalje, da mora vsakdo tudi glede drugih davkoplačevalcev dajati potrebna pojasnila. Določba se je glasila: Vsakdo drugi je istofako dolžan dajati davčnemu oblastvu na zahtevo vsa potrebna pojasnila, pismene listine in vse drugo, kar je potrebno za oceno in ugotovitev prometa, ki so ga opra-

Terjatve upnikov bi se morale uvrstiti po vrsti njih zapadlosti. Za njih iznos po K 6,465.201-28 bi služilo kot kritije:

ostanek dolžnikov K 779.159-26
zaloga blaga . . . K 5,672.868-22

Skupno od prometnega kapitala . . . K 6,452.027-48

Ker za kakih K 13.000 — primanjkuje pokritja iz prometnega kapitala, bi se iste morale vzeti iz investicij.

Način kritja na ta način ni ravno najboljši. Zraven tega nas iznenadi pri tej bilanci velika razlika med upniki (K 6,465.201-28) in dolžniki, ki znašajo samo K 779.159-26. Tudi velika »zaloga blaga« v znesku K 5,672.868-22 nas zelo iznenadi! Vse to kaže, da je nastal zastoj v prodaji. Po vsemu temu moramo reči, da bilanca ni sestavljena dovolj pregledno. Boljša specifikacija upnikov, dolžnikov in zaloga blaga ne bi prinesla družbi nikake izgube, a naredila bi bilanco jasnejšo in preglednejšo ter preprečila mnoga sumničena, ki se pri današnji obliki pojavljajo.

(Dalje prihodnjic.)

M. Savič:

Naša industrija in obrti.

(Nadaljevanje.)

76. Produkcija strojnih jermen pri nas.

Pri nas se producirajo strojni jermeni v največji množini v usnjarski tovarni v Zagrebu in v Polakovski tovarni v Ljubljani. Pred vojno je usnjarska tovarna Džurič, Barlovac d. d. na Cukarici izdelovala strojna jermena; toda ta tovarna je bila med vojno do tal porušena. Letna poraba strojnih jermenov na Hrvaškem in v Slavoniji se ceni na 150.000 kg, v celi državi pa 700.000 do 1.000.000 kg.

Vsled ogromne potrebe strojnih jermenov leta 1919 in začetkom leta 1920 naše tovarne niso bile v stanju kriti potrebe na jermenih niti glede kakovosti niti glede množine, ker so bili naši sovražniki v Srbiji uničili vse jermene in ker se je občutila tudi velika potreba jermenov v novo osvobojenih krajih, kjer so se bili jermeni tekom vojne obrabili. Glede množine niso mogli kriti potrebe, ker je vladalo v tem času ogromno pomanjkanje za surovo govejo kožo iz katere se izdelujejo podplati za strojne jermene ter se jih ni moglo niti mnogo izdelati. Mnogo se ni dalo izdelati tudi vsled tega, ker se za strojne jermene uporabljajo samo izbrane največje in najboljše izmed surovih volovskih kož. Ker pa ni bilo surovih kož na izbiro, se je le malo izbiralo, večidel se je jemalo površni in so bili zato tudi strojni jermeni slabše kvalitete. Poleg tega je bil še ta razlog, da se kož vsled ogromnega povpraševanja tovarni ni strojilo tako polagoma in tako dolgo, kakor je za predvojno kvaliteto potrebno in so bili vsled tega jermeni po kakovosti slabjši. Pred vojno so naše tovarne izdelovale jermene dobre kvalitete in ko bo v prometu zopet dovolj surovih kož, se bo izdelovala zopet dobra predvojna kvaliteta.

Upali je, da bodo naše tovarne, ki sedaj lahko nabavijo kože, ki so za izdelavo strojnih jermen primerne, posvečile vso pažnjo, da izdelajo dovoljno količino jermen dobre kvalitete, da se ne bi več čutila nobena potreba za uvoz iz inozemstva.

Mašinski jermeni se carinijo po postavki 381 splošne carinske tarife s 120 Din za 100 kg, kar je zneslo vsotečajno okrog 20% od vrednosti. Ker se je sedaj cena blagu znatno podražila, bi bilo treba tudi carino za 100 kg v odgovarajočem razmerju povišati.

77. Čevljarstva obrt in industrija pri nas.

Čevljarstvo obrt je razvil po celi državi. V Srbiji je užival pred vojno carinsko zaščito in je lepo napredoval, ker je carina onemogočala uvoz navadnih čevljev iz inozemstva in obstoječa tovarna čevljev Klidis ni delala mnogo škode. Čevljarstvo obrt je kril v Srbiji največji del konsuma na čevljih. V ostalih krajih pa je bil obrt izpostavljen močni konkurenci tovarniške in domače industrijske obutve. Ker so med vojno delale tovarne za vojaštvo, se je obrt oddahnila in začela zopet razvijati ter celo prosperirati. Ta prosperiteta bo trajala toliko časa, dokler se ne nadomesti ogromno pomanjkanje obutve, ki je bilo nastalo vsled vojne, kakor tudi dokler se ubovala ne pocenijo, kar bo nastopilo za leto dni. Tedaj bo pa nastalo za čevljarje to, kar je že sedaj v Ameriki in Angliji, da bodo postali samo prodajalci obutve ali pa samo popraviljci čevljev.

Čevljarstva obrt je razvil po celi državi. V Srbiji je užival pred vojno carinsko zaščito in je lepo napredoval, ker je carina onemogočala uvoz navadnih čevljev iz inozemstva in obstoječa tovarna čevljev Klidis ni delala mnogo škode. Čevljarstvo obrt je kril v Srbiji največji del konsuma na čevljih. V ostalih krajih pa je bil obrt izpostavljen močni konkurenci tovarniške in domače industrijske obutve. Ker so med vojno delale tovarne za vojaštvo, se je obrt oddahnila in začela zopet razvijati ter celo prosperirati. Ta prosperiteta bo trajala toliko časa, dokler se ne nadomesti ogromno pomanjkanje obutve, ki je bilo nastalo vsled vojne, kakor tudi dokler se ubovala ne pocenijo, kar bo nastopilo za leto dni. Tedaj bo pa nastalo za čevljarje to, kar je že sedaj v Ameriki in Angliji, da bodo postali samo prodajalci obutve ali pa samo popraviljci čevljev.

Čevljarstva obrt je razvil po celi državi. V Srbiji je užival pred vojno carinsko zaščito in je lepo napredoval, ker je carina onemogočala uvoz navadnih čevljev iz inozemstva in obstoječa tovarna čevljev Klidis ni delala mnogo škode. Čevljarstvo obrt je kril v Srbiji največji del konsuma na čevljih. V ostalih krajih pa je bil obrt izpostavljen močni konkurenci tovarniške in domače industrijske obutve. Ker so med vojno delale tovarne za vojaštvo, se je obrt oddahnila in začela zopet razvijati ter celo prosperirati. Ta prosperiteta bo trajala toliko časa, dokler se ne nadomesti ogromno pomanjkanje obutve, ki je bilo nastalo vsled vojne, kakor tudi dokler se ubovala ne pocenijo, kar bo nastopilo za leto dni. Tedaj bo pa nastalo za čevljarje to, kar je že sedaj v Ameriki in Angliji, da bodo postali samo prodajalci obutve ali pa samo popraviljci čevljev.

Preglejmo sedaj letno porabo in produkcijo obutve. Na Hrvaškem in v Slavoniji se računa, da se porabi letno okrog 1.500.000 parov obutve in okrog 3 in pol milijona parov opank. Od teh izdelajo čevljarji v tužemstvu okrog 700.000 parov, medtem ko se okrog 800.000 parov obutve uvozi iz inozemstva.

Število čevljarjev ter njih pomožnega osebja na Hrvaškem in v Slavoniji znaša po popisu iz leta 1910 8.876. V istem času je bilo 2.238 opankarjev, ki so bili v stanju izdelati dnevno po 12.000 parov opank.

V Vojvodini se porabi letno okrog 1.500.000 parov obutve, v čemur pa niso vračunane opanke niti ne »papuče« katerih se porabi letno okrog 3 in pol milijona parov. Čevljarji v Vojvodini izdelajo okrog 800.000 parov, tovarne 50.000 parov, iz inozemstva se uvažata 100.000 parov in iz domačih tovarni pa 550.000 parov.

Izvoz in uvoz.

Uvozna in izvozna tvrdka z naslovom »Amerikan d. z. o. z.« se je ustanovila v Ljubljani. Tvrdka namerava, kakor se nam poroča posvečati vso pozornost v prvi vrsti uvozu v Ameriko in izvozu iz Amerike. Organizovali namerava tudi trgovsko in gospodarsko informacijsko pisarno za vse panoge gospodarskega in trgovskega poslovanja. Tvrdka ima v Ameriki afiliiran zavod »Jugoslav American Corporation« v New Yorku.

Izvoz bombaža iz Egipta. V mesecu novembru 1922 je znašal izvoz bombaža iz Egipta 1.134.884 melerskih stolov, leta 1921. v istem mesecu 675.545 melerskih stolov.

Uvoz ruskega surovega olja na Mažarsko. Mažarska je sklenila s sovjetskimi poslaništvom v Berlinu pogodbo za uvoz 400 vagonov surovega olja, ki bo poslano preko Reke. Letno se porabi v mažarskih tvornicah približno 5000 vagonov, tako da je ta ruska dobava skoraj neznačna. Zato se vrše pogajanja za nadaljnji uvoz 3000 do 4000 vagonov.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Naša trgovina preko Soluna. Tekom prošlega tedna je dospelo v solunsko luko iz naše države: 1 vagon lesa, 5 vagonov desk, 2 vagona fižola, 2 vagona vrvi, 3 zaboji opija, 1 vagon kož, 1 vagon cementa, 34 vagonov konj, 3 vagoni volov, 3 vagoni ovac in 3 vagoni češpelj.

Industrija.

Specijalno tovarniško podjetje za popravilo parnih kotlov in cevi za kotle ter strojno-tehnična delavnica se je ustanovila v Brodu na Savi pod naslovom »Tubus d. d.« Brod na Savi.

Dvig angleške industrije železa in jekla. Produkcija surovega železa je znašala v mesecu decembru 1922. leta v Angliji 533.700 ton. To je najvišja števila po januarju 1921.

Nova tvornica za ogledala in brušenje stekla se osnuje v Sarajevu. Potrebni stroji so iz inozemstva že dospeli.

Carina.

Preosnova carinske tarife. 5. februarja se sestanejo v dvorani razredne loferije v Beogradu zastopniki naših gospodarskih krogov, da zavzamejo svoje stališče glede definitivne redakcije nove carinske tarife.

Carinjenje severoameriškega blaga. Da bi se na blago, ki je severoameriškega izvora, moglo uporabljati minimalne postavke zakona o splošni carinski tarifi, je generalna direkcija carin z razpisom C. br. 1798 z dne 12. januarja 1923 rešila, da se razpis C. br. 43.918—1922, čl. II., točka 1-b, dopolni s sledečim tekstom: Izvor blaga iz Severoameriških zedinjenih držav se mora dokazati z originalnimi računi, ki nosijo v tem smislu potrdilo naših konzulatov, ki se nahajajo na teritorijo imenovanih držav.

Izvozna carina iz Avstrije se v zvezi z mednarodno akcijo za sanacijo Avstrije plačuje z januarjem v zlatu.

Povišanje izvozne carine za romunski petrolej. Romunska vlada namerava znatno povišati izvozno carino na izvoz petrolejskih produktov in sicer bi znašala ta carina 10.000 lejev pri vagonu lahkega bencina, 5.000 lejev pri vagonu težkega bencina.

Denarstvo.

Bilanca Narodne banke. Upravni odbor Nar. banke je imel bilan. sejo. Od čisl. dobička odpade državi 30.800.000 Din, akcionerji si bodo razdelili za l. 1922 20 milj. dinarjev dividende. Generalna skupščina akcionerjev se vrši 4. marca.

Nova valuta v zasedenem ozemlju. S 1. februarjem nameravajo Francozi uvesti v zasedenem ozemlju novo valuto. Začasno bo v prometu 1 milijarda frankov, ki bo edino veljaven denar za vse finančne operacije.

Zlata pariteta v Avstriji znaša za dobo 22. do 28. januarja 14.500 avstrijskih kron (prej 14.250 Ka).

Monopoli.

Monopolne takse na vžgalice so se neznačno spremenile, vendar pa oslane prodajna cena vžgalic nespremenjena.

Promet.

Poštni avtobusi za Dalmacijo. Iz Nemčije je prispelo v Split devet velikih poštinih avtobusov na račun reparacij. Vsega skupaj dobi Dalmacija 25 avtobusov, ki so namenjeni za poštino službo od Obrovca do Melkovića. V vsakem avtobusu je prostora za 12 oseb.

Železniška zveza Dalmacije s Srbijo. Te dni je bil prebit tunel in s tem premagana ena največjih zaprek za izgradnjo železniške proge Užice-Vardište. S spojitvijo teh krajev je vpostavljen železniški promet od severne in zapadne meje Srbije preko južne Bosne in Hercegovine do Melkovića in Gruža. žal pa seveda le po ozkoirni, in še to ne prvovrstni progi.

Prometne izpremembe. Na progi Nagykanizsa—Szekesfehervar in na progi Nagykanizsa—Barcs je vposlavljen zopet celokupni promet; zadržane pošiljke naj iztečejo. Točko 2 v brzoi. št. polaganje. — Sprejemanje necarinske sporovozne komadne robe za Zagreb juž. kol. je pričeni od 25. jan. 1923 do nadaljnega ukinjeno. Do vključno 24. jan. 1923 sprejete pošiljke se iztečejo.

Prometne izpremembe. 1. Radi snežnih zametov na progah proti Vinkovcem in Koprivnici ukinjamo pričeni dne 21. januarja 1923 do nadaljnega sprejemanje vsakovrsne carinske in necarinske robe na Sisak trz. in za Zagreb d. k. trz. Izjema: edino le režijski premog. Do vključno 20. jan. sprejete pošiljke naj iztečejo, odnosno naj se zadržijo v Zalogu in na Teznu. Reekspedicije v Sisku niso dovoljene. — 2. Radi snežnih zametov je na progi Nagykanizsa—Szekesfehervar in na progi Nagykanizsa—Barcs ukinjen celokupni promet. Za postaje na teh progah in preko teh prog namenjene pošiljke se zadržijo in slavijo pošiljatelj na razpolaganje. — 3. Sprejemanje pošiljk v vozovnih nakladnih za postaji Langen in Danöfen je do vključno 25. januarja 1923 ukinjeno. Medpozne pošiljke se iztečejo.

Poljsko trgovsko brodovje se je v zadnjem času pomnožilo za pet parni-

kov, od katerih so štirje: Varta, Vilno, Toulon in Nica registrirani v Gdanskem, a peti Gdynia v Gdyni. Omenjeni parniki nosijo 500 do 1000 ton. Vilno, Toulon in Nica so spadali nekdanji ruske mu brodovju v Crnem morju. Danes so zasidrani v grških pristaniščih.

Trgovski register.

V Irgovinski register so se vpisale nastopne tvrdke: Ivan Perloš, Irgovina z lesom na Bledu; Simon Stare, Irgovina z lesom v Bohinjski Bistrici; Adolf de Cosla, Irgovina z mešanim blagom v Brežicah; Alojz Lavrenčič, Irgovina s specerijskim blagom v Cerknici; Fric Tome, Irgovina z lesom v Goričanah—Medvodah; Josip Bahovec, Irgovina s specerijskim, kolonijalnim, materialnim blagom in mineralnim oljem, z moko in deželnimi pridelki na drobno in debelo v Ljubljani; Ludovik Čebren, Irgovina z lesom v Ljubljani; Markun, Irgovina z usnjem v Ljubljani; Albin Turk, komisijska Irgovina z deželnimi pridelki in galanterijskim blagom in Irgov. agentura v Ljubljani; A. Praprotnik, Irgovina z mešanim blagom v Novem Vodmatu; Kristijan Zanuškar, Irgovina z mešanim blagom na Savi ob juž. žel.; Anton Kržišnik, Irgovina z mešanim blagom v Stari vasi (občina Ziri).

V zadržni register se je vpisala Vinarska zadruga v Metliki, registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Iz pisarne ljubljanskega velesejma.

Velesejmi v Spaniji. Konzulat kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Barceloni sporoča uradu ljubljanskega velesejma, da se vrše v letu 1923.: a) razslava pohištva in notranje dekoracije meseca maja; b) kongres razslava stavbene tehnike in lo v mesecu decembru 1923. — Z ozirom na internacionalni karakter teh velesejmov in pomen Spanije za našo industrijo in naše proizvode je želeli, da se naše tvrdke v večjem številu udeležijo teh predseditev.

Dobava, prodaja.

Prodaja stare vojaške opreme. Pri intendanturi Osečke divizijske oblasti v Osijeku se vrši dne 31. januarja t. l. ob 10. uri dopoldne usmena dražba stare vojaške opreme (obleke, oultve, posode itd.) Predmetni oglas je v pisarni Irgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava papirja. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se vrši dne 31. januarja t. l. ponovna ofertalna licitacija glede dobave 10.000 kg konceptnega meliranega papirja in 10.000 kg fiskovnega papirja. Predmetni oglas je v pisarni Irgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava desk in nesestavljenih zabojev. Uprava državnih monopolov v Beogradu sprejema najdalje do 1. februarja 1923 do 10. ure dopoldne ponudbe glede dobave desk in nesestavljenih zabojev iz mehkega lesa. Predmetni oglas je v pisarni Irgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava barv za telegraf in žige. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se vrši dne 31. januarja t. l. pisarna ofertalna licitacija glede dobave 300 kg modre barve za telegraf in 300 kg modre barve za žige. Predmetni oglas je v pisarni Irgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Schapirograph role.

The Rex Co, Ljubljana.

Razno.

Na svarilo pokrajinske uprave za Slovenijo vsem veletrgovcem glede prodaje blaga v tujih valutah, razglaščenem v dnevnikih, smo prejeli s strani gremija sledečo izjavo: Z ozirom na

komunike pokrajinske uprave izjavlja gremij trgovcev, da ni niti gremijalni odbor, niti nobena sekcija gremija na nobenem zborovanju sklenila, da prodaja blago samo za tujo valuto. Gremiju ni o takem sklepu, odnosno dogovoru ničesar znanega.

Iz »Uradnega lista«. »Uradni list« pokrajinske uprave za Slovenijo objavlja v večerajšnji številki zakon o postopanju pri delitvi državnih imovin v svrhu agrarne reforme, zakon o brezobresnih posojilih združbam naseljenih dobrovoljcev.

Ukinitve banatske trgovinske zbornice. Kakor poročajo iz Zagreba se ukine zaradi njenega velikega primanjkljaja banatska trgovinska zbornica v Velikem Bečkereku. Agendo bo najbrž prevzela novosadska zbornica. V trgovskih krogih v Bečkereku vlada veliko vznemirjenje.

Konvencije z Italijo. V zunanjem ministristvu je bila konferenca, katere so se udeležili dr. Ninčić, Panta Gavrilović, dr. Nešič, general Milić in dr. Ribar. Razpravljalo se je o naših konvencijah z Italijo, o izvršitvi rapalske pogodbe ter o pravicah narodnih manjšin, katerih, kakor znano, Jugoslovani v Italiji ne uživajo. General Milić odpočuje te dni v Splitu.

Svetovni konzum sladkorja. V letu 1921./22. znaša svetovni konzum sladkorja 18.164.351 ton, a v letu 1920./21. pa 16.257.638 ton.

Nova bolgarska banka. Kakor poročajo bolgarski listi, bo začela še to leto poslovati »Bolgarska mednarodna banka« z delniško glavnico 75 milijonov levov. Pri tej banki bodo imele svoj delež deloma bolgarske banke, in sicer »Narodna banka« in »Zemljedeljska banka«, deloma inozemske banke in zasebni kapitalisti.

Produkcija zlata in srebra v Ameriki. Leta 1922. so producirale Združene države 2.275.019 unc zlata v vrednosti 49.096.000 dolarjev. Produkcija zlata je znašala 55.510.859 dolarjev.

IV. belgijski velesenj v Bruxelles. Od 9. do 25. aprila se vrši v Bruxelles IV. vzorčni velesenj, največja manifestacija industrije, obrli in trgovine v Belgiji. Važnost te prireditve za našo državo v trgovskem pogledu je brezdvomna. Splošno se opaža, da belgijski produkti z lahkoto že konkurirajo z islami drugih držav, pri nas seveda neznano, ker še ne stojimo v zadostnih trgovskih slikah s to, na industrijskem polju izredno bogato državo. Sejnišče obsega 35.000 m² in so na njem postavljeni: paviljon za strojne izdelke, ko-

vine in elektrotehniko; paviljon za oblačilno industrijo in kože; paviljon za gradbeno industrijo in stavbarstvo; paviljon za draguljarstvo, optiko, fino mehaniko, orožje, bijouterijo, papir, karton; paviljon za kolonijalno blago. Na novo se pa gradi nov paviljon z notranjim prostorom od 10.000 m², v katerem bodo razstavljeni vsi izdelki za dekoracijo stanovanj, pohištvo in potrebni predmeti za hišno gospodarstvo. — Poslaništvo kraljevine Belgije priporoča našim producentom, da razstavijo svoje blago, konzumentom, oziroma veletrgovcem pa, da si ogledajo velesemenj, kateri jim bo marsikaj nudil v nakup ugodnejše kot druge države in česar se ne izdeluje v zadostni meri doma. Pripominjamo, da se je nekaj belgijskih tvrdk z uspehom udeležilo preletenega Ljubljanskega velesenjma. Obiskovalcem velesenjma v Bruxellesu se nudijo razne ugodnosti. Načinčnejša pojasnila daje urad Ljubljanskega velesenjma, oddelek za inozemstvo, v Ljubljani.

Tržna poročila.

Novosadska blagovna borza (22. t. m.) Pšenica baška, 5 vagonov, 476 — 487,50, banatska, 3 vagoni, 475; ječmen baški, 1 in pol vagona, 325; oves baški 1 vagon, 300; koruza baška nova, 53 vagonov, 225 — 270; banatska nova, 1 vagon, 225; fižol baški beli, 1 vagon, 390; pšenična moka »00«, 1 vagon, 712,50; »0« 2 vagona, 725; »2«, 2 vagona, 700; otrobi banatski, 15 vagonov, 181,70.

Cene kožam in usnju. Cene surovim kožam in usnju vsled padca naše valute rapidno skačejo. Surove kože — slabše vrste kvaliteta — se plačujejo po 45—50 kron, boljše vrste po 50—55 kron, srednje vrste po 55—60 kron, a težke vrste po 65—70 kron. Na trgu je zelo malo ponudb. Cene usnju so sledeče: Croupon 110—115 Din, vaches polovice 75 Din, rjave kravje 110 Din, črne kravje 90 Din, rjavi pilling 125 Din, črni pilling 110—125 Din, rjava telelina 150 Din, boks črni tuzemski 25—30 Din, boks črni inozemski 30—50 Din.

Avstralski volneni trg. Prvi trg po božičnih praznikih se je vršil 8. jan. in je bil jako živahen. Na trg je prišlo največ Angležev, ki so volno jako dražili; tudi Japonci so pokupili velike množine. Nemci in Francozi pa so nakupili volne v manjšem obsegu. Italijani niso nič kupili. Trg je bil sploh dobro obiskan, cene so kazale rastočo tendenco. Prihodnji teden bo velik volneni trg v Sydneyju.

Borza

dne 23. januarja 1923.

Zagreb. Tendence na današnji borzi zaznamuje padec vseh tujih valut. Notirali so: Dunaj 0.155—0.160, Berlin 0.54—0.56, Pešta 4.30—4.50, Milan 552 do 560, London 553—555, Newyork ček 114—118, Pariz 734—737,50, Praga 310 do 318, Sofija 58—60, Švica 2150—2250, Varšava 0.40—0.425. Valute: dolar 112—114, funti 540—543, franki 720, češke krome 312—315, švic, franki 2250, lire 543—548. Efekti: Ljublj. kreditna 230, Slavenska 103—105, Praštediona 1210—1225, Slov. eskomptna 159, Trb. premogovna 725—735.

Beograd. Devize: Bukarešta 56.50 do 57.50, Berlin 0.53—0.54, Dunaj 0.165 do 0.1675, Pešta 4.20—4.25, Sofija 67 do 68, Solun 125—140, Pariz 725—730, Praga 320—330, Zeneva 2250—2285, Milan 550—555, Newyork 115, London 532—535, dolar 109—118.

Curih. Berlin 0.02625, Newyork 536.75, London 24.98, Pariz 34.75, Milan 25.53,

Praga 14.85, Budimpešta 0.2025, Bukarešta 2.75, Beograd 4.15, Sofija 3.40, Varšava 0.010/5, Dunaj 0.0074, avstr. žig. krome 0.0076.

GUMENE PETE IN GUMENE POPPLATE

cenene in trajnije so kakor usnjeni Najboljše varstvo proti viagi i mrazu!

BRBRSON

Tiskarna Merkur

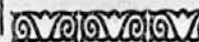
trg.-ind. d. d.

Ljubljana

Simon Gregorčičeva ulica

se priporoča za tisk vsakovrstnih

tiskovin:
časopisov,
knjig,
brošur,
trgovskih in
uradnih
tiskovin,
cenikov,
poselnic,
kuvert itd.

Prometni zavod za premog

d. d.

v Ljubljani

prodaja

iz slovenskih premogovnikov
velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno I^a čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. centrala v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15./II.

Podružnica v Novem Sadu (Bačka).

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, krojače in šivilje, gumbe, sukanec, vezenine, svilo, tehtnice decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

OBRATOVODJA

z večletno prakso v velikih tovarnah za usnje išče mesta v Jugoslaviji. Vešč je izdelovanja vseh vrst usnja po modernih sistemih in je zmožen slovenščine in nemščine. Prevzame tudi vodstvo osnovanja novih tovarn za usnje. Ponudbo na upravništvo pod znamko „Usnje“.

AMERICAN D.Z.O.Z. LJUBLJANA

Brzjavni naslov: AMERICAN LJUBLJANA

BEETHOVNOVA ULICA 10

Brzjavni naslov: AMERICAN LJUBLJANA

Uvoz in izvoz poljedeljskih pridelkov in industrijskih izdelkov.
Informacije Komisijsko podjetje Financiranje
Denarno in zemljiško posredovanje

Afilirani zavod: JUGOSLAV AMERICAN CORPORATION, NEW YORK, N. Y.

Opozarjamo trgovce in industrijce, ki se interesirajo za izvoz v Združene države ali obratno, naj se obrnejo zaupno na nas; naše ugodne trgovske zveze vam bodo v korist. Stavite nam svoje oferte, kaj imate naprodaj ali kaj želite kupiti.

KUPUJEMO

po najvišjih cenah NEUSTROJENE KOŽUHOVINE sledečih kožuhonosnih živali: Lisic, veveric, kun, vider, divjih mačk, volkov, podlasic, dihurjev, jazbecov in zajcev.